

RTJ 17 AKTSIAPÕHISED TASUD

SISUKORD	punktid
EESMÄRK JA KOOSTAMISE ALUSED	1–2
RAKENDUSALA	3-6
MÕISTED	7
AKTSIAPÕHISTE TASUDE KAJASTAMINE	8-15
Üldpõhimõtted	8-10
Omakapitaliga arveldatavad aktsiapõhised tasud	11-14
Rahas arveldatavad aktsiapõhised tasud	15-17
VÕRDLUS SME IFRS-GA	18
LISA – OMAKAPITALIGA JA RAHAS ARVELDATAVA AKTSIAPÕHISE TASU VÕRDLUS	

EESMÄRK JA KOOSTAMISE ALUSED

1. Käesoleva Raamatupidamise Toimkonna juhendi RTJ 17 „Aktsiapõhised tasud” eesmärgiks on sätestada reeglid töötajatele väljastatud aktsiaoptsioonide ja muude aktsiapõhiste tasude kajastamiseks Eesti finantsaruandluse standardi kohaselt koostatavates raamatupidamise aastaaruannetes (edaspidi ka *raamatupidamise aruanne*). Eesti finantsaruandluse standard on rahvusvaheliselt tunnustatud arvestuse ja aruandluse põhimõtetele tuginev avalikkusele suunatud finantsaruandluse nõuete kogum, mille põhinõuded kehtestatakse raamatupidamise seadusega ning mida täpsustab raamatupidamise seaduse § 34 lõike 4 alusel kehtestatud valdkonna eest vastutava ministri määrus (edaspidi *toimkonna juhend* või lühendatult *RTJ*).

2. Juhend RTJ 17 lähtub SME IFRS-i peatükist 26 „Aktsiapõhised tasud” (*„Share-based Payment”*) ning peatükis 2 „Põhimõtted ja alusprintsüübid” (*„Concepts and Pervasive Principles”*) ja „Terminite sõnastikus” (*„Glossary of Terms”*) sätestatud põhimõtetest ja mõistetest. Juhend sisaldab viiteid konkreetsetele SME IFRS-i paragrahvidele, millele juhendi nõuded tuginevad. RTJ 17 võrdlus SME IFRS-ga on toodud punktis 18. Valdkondades, kus RTJ 17 ei täpsusta mingit spetsiifilist arvestuspõhimõtet, kuid see on reguleeritud SME IFRS-s, on soovitatav lähtuda SME IFRS-s kirjeldatud arvestuspõhimõttest.

RAKENDUSALA

3. RTJ 17 „Aktsiapõhised tasud” tuleb rakendada kõikide tehingute kajastamisel, mille käigus ettevõtte tasub kaupade või teenuste eest:

- (a) oma aktsiate, osade või muude omakapitaliinstrumentidega;
- (b) aktsiaoptsioonidega või muus vormis õigusega omandada ettevõtte omakapitaliinstrumente tulevikus; või
- (c) rahalise tasuga, mille suurus sõltub ettevõtte omakapitaliinstrumentide väärtusest.

4. RTJ 17 rakendub muuhulgas järgmistele tehingutele:

- (a) töötajate optsiooniprogrammid;
- (b) töötajatele tasuta või soodushinnaga emiteeritud aktsiad või osad;
- (c) tarnijatele või nõustajatele aktsiates või aktsiaoptsioonides makstav tasu;
- (d) rahalised boonused, mille summa sõltub ettevõtte aktsia väärtusest.

5. RTJ 17 ei rakendu tehingutele, mille käigus ettevõtte emiteerib omakapitaliinstrumente, saamata vastu kaupu või teenuseid, sh:

- (a) tavapärased investoritele suunatud aktsiaemissioonid, mille eesmärgiks on kaasata uut kapitali (vt RTJ 3);
- (b) äriühenduse või finantsinstrumentide omandamise eesmärgil emiteeritud omakapitaliinstrumentid (vt RTJ 11 või RTJ 3).

6. Eesti ettevõtete praktikas kõige enam esinevaks aktsiapõhise tasu vormiks on töötajate optsooniprogrammid (mille raames ettevõtte väljastab töötajatele optsoone vastutasuks nende tööpanuse eest), mistõttu enamik käesolevas juhendis toodud näiteid käsitlevad optsooniprogrammide kajastamist. Käesolevas juhendis kirjeldatud põhimõtted rakenduvad analoogiliselt ka teistele punktides 3-4 nimetatud aktsiapõhistele tehingutele. Viited aktsiatele ja aktsiaoptsoonidele kehtivad samaväärselt ka osadele ja nende optsoonidele.

MÕISTED

7. Käesolevas juhendis käsitletakse mõisteid järgmises tähenduses (SME IFRS terminite sõnastik, kui ei ole muud viidet):

Aktsiapõhine tasu on tasu, mida makstakse kaupade või teenuste eest ning mis arveldatakse kas:

- (a) ettevõtte enda omakapitaliinstrumentidega, sh aktsiate, osade või aktsiaoptsoonidega (omakapitaliga arveldatav aktsiapõhine tasu); või
- (b) rahas, juhul kui summa suurus sõltub ettevõtte omakapitaliinstrumentide väärtusest (rahas arveldatav aktsiapõhine tasu).

Omakapitaliinstrument on leping, mis annab õiguse osaleda ettevõtte netovaras (nt aktsia, osa või aktsiaoptsoon). (SME IFRS 22.3)

Aktsiaoptsoon on õigus omandada tulevikus ettevõtte aktsiaid, osasid või muid omakapitaliinstrumente eelnevalt kindlaksmääratud tingimustel.

Lepingukuupäev (grant date) on kuupäev, mil ettevõtte ja talle kaupu või teenuseid pakkuv teine osapool lepivad kokku aktsiapõhise tasu tingimustes ning võtavad endale sellest tulenevad siduvad õigused ja kohustused.

Omandamistingimused (vesting conditions) on tingimused, mille täitmisel tekib teenuse osutajal õigus saada aktsiapõhist tasu (näiteks saada ettevõtte aktsiaid või realiseerida optsoone). Omandamistingimused jagunevad järgmistesse rühmadesse:

- (a) Teenistusperioodi tingimus – kohustus osutada teenust teatud perioodi jooksul (näiteks kohustus töötada ettevõttes vähemalt 3 aastat);
- (b) Mitteturupõhised tulemuslikkuse tingimused – ettevõtte, selle töötajate või teenuse osutajate tulemuslikkusega seotud tingimused (näiteks ettevõtte kasumieesmärgi täitumine või arendusprojekti tähtaegne valmimine, mis on eelduseks optsoonide realiseerimiseks);
- (c) Turupõhised tulemuslikkuse tingimused – turupõhistest näitajatest sõltuvad tingimused (näiteks ettevõtte aktsia hinna eesmärk, mille täitumisel on õigus optsoone realiseerida).

Omandamisperiood (vesting period) on ajavahemik, mille jooksul töötaja või muu teenuse osutaja peab täitma kokkulepitud omandamistingimused enne, kui tekib lõplik õigus aktsiapõhisele tasule (näiteks aktsiatele või optsioonide realiseerimisele).

Õiglane väärtus on summa, mille eest on võimalik vahetada vara või arveldada kohustist teadlike, huvitatud ja sõltumatute osapoolte vahelises tehingus.

AKTSIAPÕHISTE TASUDE KAJASTAMINE

Üldpõhimõtted

8. Aktsiapõhiste tasude eest saadud kaubad või teenused (deebetkanne) kajastatakse kuluna (teenuse osutamise perioodi jooksul) või varana (vara omandamise hetkel), kui need vastavad vara kajastamise tingimustele (SME IFRS 26.3-4).

Näide 1 – aktsiapõhiste tasude eest omandatud teenuste ja kaupade kajastamine

- (a) Töötaja tööpanus, mille eest tasutakse aktsiaoptsioonidega → tööjõukulu;
- (b) Tarkvara loomise eest nõustajatele tasutavad aktsiaoptsioonid → immateriaalne põhivara (kui vara kajastamise tingimused on täidetud);
- (c) Ehitusteenus, mille eest tasutakse ettevõtte aktsiatega → materiaalne põhivara;
- (d) Kaubad, mille eest tasutakse ettevõtte aktsiatega → varud.

9. Aktsiapõhiste tasude kajastamise krediidkanne sõltub sellest, kas tasu arveldamine toimub (SME IFRS 26.3):

- (a) omakapitaliga – ettevõtte kajastab omakapitali suurenemist (vt. punktid 11-14 ja Näide 2); või**
- (b) rahas – ettevõtte kajastab kohustist, kuni see rahas arveldatakse (vt punktid 15-17 ja Näide 3).**

10. Juhul, kui aktsiapõhiste tasude arveldamiseks tuleb eelnevalt täita omandamistingimused, kajastatakse saadud teenuseid (ja nendele vastavat omakapitali või kohustise suurenemist) omandamisperioodi jooksul. Juhul, kui omandamistingimused puuduvad, loetakse teenused koheselt osutatuks, ning nendele vastav kulu või vara (ja vastav omakapitali või kohustise suurenemine) kajastatakse koheselt. (SME IFRS 26.5-6)

Omakapitaliga arveldatav aktsiapõhine tasu

11. Omakapitaliga arveldatava aktsiapõhise tasu ühiku (nt aktsia või aktsiaoptiooni) õiglane väärtus määratakse (SME IFRS 26.7-8):

- (a) töötajatele antavate instrumentide (näiteks aktsiaoptioonide) puhul - lepingukuupäeval, lähtudes tasuks antavate instrumentide õiglasest väärtusest;*
- (b) muude teenuste ja kaupade puhul – teenuse või kauba saamise kuupäeval, lähtudes teenuse või kauba õiglasest väärtusest (juhul, kui see pole usaldusväärselt määratav, siis tasuks antavate instrumentide õiglasest väärtusest).*

Algselt määratud tasu ühiku õiglast väärtust ei hinnata järgmistel bilansipäevadel ümber.

12. Aktsiate ja aktsiaoptioonide õiglase väärtuse hindamisel tuleks võimalusel lähtuda turuinformatsioonist (börsil noteeritud ettevõtete puhul aktsiate börsihinnast ning teiste ettevõtete puhul hiljutiste aktsiatehingute hinnast). Usaldusväärse turuinformatsiooni puudumisel tuleks kasutada hindamismudeleid (näiteks Monte Carlo, Black-Scholes või muud hindamismudelid). (SME IFRS 26.10-11)

13. Lepingukuupäeval hinnatud töötajatele antud aktsiaoptioonide õiglane väärtus kajastatakse kuluna omandamisperioodi jooksul (näiteks juhul, kui väljastatud optioonide õiglane väärtus lepingukuupäeval on 90 000 eurot, omandamisperiood on 3 aastat ning kõik optioone saanud töötajad jäävad tõenäoliselt ettevõttesse kuni omandamisperioodi lõpuni, kajastatakse muude tingimuste puudumisel igal aastal kuluna 30 000 eurot). Algselt määratud optiooni õiglast väärtust raamatupidamises ümber ei hinnata, isegi kui see enne omandamisperioodi lõppu muutub. Kulu kajastamist võivad mõjutada hinnangud tõenäoliselt realiseeritavate optioonide arvule, mida omakorda mõjutavad punktides 14(a) ja 14(b) kirjeldatud omandamistingimused.

14. Juhul, kui omakapitaliga arveldatava aktsiapõhise tasu saamine (näiteks töötajatele antud optioonide realiseerimisõigus) on seotud omandamistingimustega, võetakse neid tingimusi arvesse järgnevalt (SME IFRS 26.9):

- (a) Teenistusperioodi tingimust (näiteks kohustus töötada ettevõttes teatud perioodi jooksul) võetakse arvesse tõenäoliselt omandamistingimustele vastavate instrumentide arvu hindamisel. Näiteks juhul, kui on tõenäoline, et 80% optiooni saanud töötajatest on ettevõttes 3-aastase omandamisperioodi lõpuni, siis kajastatakse 3 aasta jooksul kuluna 80% optioonide lepingukuupäeval hinnatud õiglasest väärtusest. Juhul, kui hinnang järgnevatel perioodidel muutub, suurendatakse või vähendatakse optioonidega seotud kulu.
- (b) Mitteturupõhiseid tulemuslikkuse tingimusi (näiteks kasumieesmärk) võetakse arvesse hindamaks, kas optioonid tõenäoliselt omandavad realiseerimisõiguse või mitte (neid ei võeta arvesse optioonide õiglase väärtuse hindamisel). Juhul, kui hinnang muutub hiljem negatiivseks (näiteks ettevõtte tõenäoliselt ei täida kasumieesmärki, mistõttu optioonid tõenäoliselt ei realiseeru), lõpetatakse nendega seotud kulu kajastamine ning varem kajastatud kulu pööratakse tagasi (st kajastatakse kulu vähendamist).
- (c) Turupõhiseid tulemuslikkuse tingimusi (näiteks minimaalne aktsiahind) võetakse arvesse optioonide õiglase väärtuse hindamisel lepingukuupäeval (näiteks aktsia

turuhinnaga seotud tingimus mõjutab optsiooni õiglast väärtust). Hilisemad hinnangute muutused tingimuste täitmise tõenäosuse suhtes kulu kajastamist ei mõjuta.

Näide 2 – omakapitaliga arveldatav aktsiapõhine tasu

Ettevõtte väljastab oma 100 töötajale igaühele 100 tasuta optsiooni järgmistel tingimustel:

- Iga optsioon annab õiguse osta 3 aasta pärast ühe ettevõtte aktsia hinnaga 25 eurot (aktsia hetke turuhind on 30 eurot).
- Optsioonid jõustuvad ainult juhul, kui:
 - (a) töötaja töötab ettevõttes vähemalt 3 aastat (teenistusperioodi tingimus);
 - (b) ettevõtte 3 aasta kumulatiivne EBITDA on vähemalt 30 miljonit eurot (mitteturupõhine tulemuslikkuse tingimus)
 - (c) aktsia turuhind 3 aasta pärast on vähemalt 25 eurot (turupõhine tulemuslikkuse tingimus)

Opsioonide väljastamise hetkel eeldab ettevõtte, et EBITDA eesmärgi saavutamine on tõenäoline ning 90% optsiooni saanud töötajatest on ettevõttes omandamisperioodi (3 aastat) lõpuni.

Opsioonide õiglase väärtuse hindamine lepingukuupäeval

Opsiooni õiglase väärtuse hindamiseks kasutatakse näiteks Monte Carlo või Black-Scholes hindamismudelit. Hindamismudelil võetakse muuhulgas arvesse turupõhiseid tulemuslikkuse tingimusi (asjaolu, et optsiooni realiseerimiseks peab aktsia hind 3 aasta pärast olema vähemalt 25 eurot), kuid ei võeta arvesse mitteturupõhiseid tingimusi (st EBITDA eesmärgi täitumise tõenäosus ei mängi rolli optsioonide õiglase väärtuse hindamisel). Eeldame näites, et mudel hindab iga optsiooni õiglaseks väärtuseks lepingukuupäeval 10 eurot ning kõikide väljastatud optsioonide koguväärtuseks $100 \times 100 \times 10 = 100\,000$ eurot.

Opsiooniprogrammiga seotud kulu kajastamise aluseks on optsioonide õiglase väärtus lepingukuupäeval ning hilisemad võimalikud muutused optsioonide õiglases väärtuses kajastatavat kulu ei mõjuta.

(2.1) Kajastamine eeldusel, et esialgsed hinnangud töötajate lahkumise ja EBITDA eesmärgi täitumise kohta 3 aasta jooksul ei muutu.

Kuna eeldatavasti püsivad 90% optsioone saanud töötajatest ettevõttes 3-aastase perioodi lõpuni, siis tõenäoliselt realiseerub 90% optsioonidest, mille õiglase väärtus on kokku $90 \times 100 \times 10 = 90\,000$ eurot. 90 000 eurot kajastatakse kuluna 3 aasta jooksul, igal aastal 30 000 eurot:

D Tööjõukulu	30 000
K Optsioonide reserv omakapitalis	30 000

(2.2) Kajastamine eeldusel, et 2. aasta lõpus väheneb hinnang ettevõttes püsivate töötajate kohta 75%-le ning tegelikult jääb 3. aasta lõpuks ettevõttesse 80% optsioonidega töötajatest.

Esimesel aastal kajastatakse kuluna 30 000 eurot vastavalt esialgsele hinnangule,

Teisel aastal toimub kulu korrigeerimine vastavalt uuele hinnangule, mille kohaselt kogukuluks kujuneb $75 \times 100 \times 10 = 75\,000$ eurot, millest 2 aasta jooksul tuleks kuluna kajastada $\frac{2}{3} \times 75\,000 = 50\,000$ eurot. Kuna sellest 30 000 juba kajastati esimesel aastal, tuleb teisel aastal täiendavalt kajastada 20 000 eurot:

D Tööjõukulu	20 000
K Optsioonide reserv omakapitalis	20 000

Kolmandal aastal selgus, et tegelikult saavutas realiseerimisõiguse 80% väljastatud optsioonidest, mistõttu kogukuluna tuleb kajastada $80 \times 100 \times 10 = 80\,000$ eurot. Kuna sellest 50 000 on juba kahe esimese aasta jooksul kajastatud, kajastatakse kolmandal aastal veel 30 000 eurot:

D Tööjõukulu	30 000
K Optsioonide reserv omakapitalis	30 000

(2.3) Kajastamine eeldusel, et 2. aasta lõpus muutub hinnang EBITDA eesmärgi saavutamise kohta ning ettevõtte ei pea seda enam tõenäoliseks.

Esimesel aastal kajastatakse kuluna 30 000 eurot vastavalt esialgsele hinnangule,

Teisel aastal toimub kulu korrigeerimine vastavalt uuele hinnangule, mille kohaselt EBITDA eesmärki ei suudeta täita, mistõttu ükski optsioon ei realiseeru. Esimesel aastal kajastatud kulu pööratakse teisel aastal tagasi (kajastatakse kulu vähendusena)

D Optsioonide reserv omakapitalis	30 000
K Tööjõukulu	30 000

Kulu edasine kajastamine lõpetatakse kuni võimaliku hinnangu muutumiseni taas positiivseks. Juhul, kui 3. aasta lõpuks EBITDA eesmärk siiski täidetakse, kajastatakse kogu kulu (90 000 eurot) uuesti 3. aastal.

(2.4) Kajastamine eeldusel, et esialgsed hinnangud töötajate lahkumise ja EBITDA eesmärgi täitumise kohta ei muutu, kuid aktsia hind langeb alla 25 euro, mistõttu ükski optsioon ei realiseeru.

Turupõhiseid tulemuslikke tingimusi (nagu minimaalse aktsia hinna saavutamine) võetakse arvesse optsioonide õiglase väärtuse hindamisel lepingukuupäeval. Võimalikud hilisemad hinnangute muutused tingimuste täitmise tõenäosuse suhtes ei mõjuta kulu kajastamist. Seega sõltumata asjaolust, kas aktsia hind on üle või alla 25 euro (ehk kas optsioonid on realiseeritavad või mitte) kajastatakse 90 000 eurot kuluna 3 aasta jooksul, igal aastal 30 000 eurot:

D Tööjõukulu	30 000
K Optsioonide reserv omakapitalis	30 000

Rahas arveldatav aktsiapõhine tasu

15. Rahas arveldatava aktsiapõhise tasu kohustis kajastatakse selle õiglases väärtuses, mida hinnatakse ümber igal bilansipäeval. (SME IFRS 26.14)

16. Rahas arveldatava aktsiapõhise tasu kohustise õiglase väärtuse hindamisel võetakse arvesse võimalike omandamistingimuste mõju väljamakstavale summale (ja seeläbi kohustise õiglasele väärtusele) järgnevalt (SME IFRS 26.14A):

- (a) Teenistusperioodi tingimust (näiteks kohustus töötada ettevõttes teatud perioodi jooksul) võetakse arvesse tõenäoliselt omandamistingimustele vastavate töötajate arvu hindamisel. Näiteks juhul, kui on tõenäoline, et 80% bonusprogrammis osalevatest töötajatest on ettevõttes 3-aastase omandamisperioodi lõpuni, siis kajastatakse 3 aasta jooksul kuluna 80% kogu bonusprogrammi õiglasest väärtusest (mida hinnatakse ümber igal bilansipäeval).
- (b) Mitteturupõhiseid tulemuslikkuse tingimusi (näiteks kasumieesmärk) võetakse arvesse hindamaks, kas tasu kuulub maksmisele või mitte (neid ei võeta arvesse tasu õiglase väärtuse hindamisel). Juhul, kui hinnang muutub hiljem negatiivseks (näiteks ettevõtte tõenäoliselt ei täida kasumieesmärki, mistõttu boonuseid ei maksta), lõpetatakse nendega seotud kulu kajastamine ning varem kajastatud kulu pööratakse tagasi (st kajastatakse kulu vähendamist).
- (c) Turupõhiseid tulemuslikkuse tingimusi (näiteks minimaalne aktsiahind) võetakse arvesse tasu (ja kohustise) õiglase väärtuse hindamisel igal bilansipäeval.

17. Rahas arveldatava aktsiapõhise tasu suhtes kumulatiivselt kasumiaruandes kajastatud kulu summa (või vara soetamisel vara soetusmaksumus) võrdub lõppkokkuvõttes väljamakstava raha summaga. (SME IFRS 26.14B)

Näide 3 – rahas arveldatav aktsiapõhine tasu

Ettevõtte loob bonusprogrammi, millega võtab endale siduva kohustuse maksta oma 100 töötajale järgneva 3 aasta tööpanuse eest täiendavat boonust järgmistel tingimustel:

- Iga töötaja boonuse summa võrdub ettevõtte 100 aktsia turuväärtusega 3 aasta pärast.
- Boonust makstakse ainult juhul, kui:
 - (a) töötaja töötab ettevõttes vähemalt 3 aastat (teenistusperioodi tingimus);
 - (b) ettevõtte 3 aasta kumulatiivne EBITDA on vähemalt 30 miljonit eurot (mitteturupõhine tulemuslikkuse tingimus)

Boonusprogrammi loomise hetkel eeldab ettevõtte, et EBITDA eesmärgi saavutamine on tõenäoline ning 90% programmis osalevatest töötajatest on ettevõttes vähemalt 3 aastat.

Aksia turuhind on:

Lepingukuupäeval 30 eurot

1. aasta lõpus 40 eurot,

2. aasta lõpus 50 eurot

3. aasta lõpus 45 eurot

Kohustise õiglase väärtuse hindamine

Boonustega seotud kohustise õiglane väärtus võrdub tõenäoliselt boonust saavate töötajate arv (esialgse hinnangu kohaselt 90 töötajat) korrutatuna boonuse eeldatava suurusega (mis võrdub 100 x aktsia turuhind). Igal bilansipäeval hinnatakse kohustist ümber, lähtudes tõenäolisest boonust saavate töötajate arvust ning aktsia turuhinnast.

Juhul, kui rahas arveldatava aktsiapõhise tasu väljamakse sõltub lisaks ka minimaalse aktsiahinna või muu turupõhise tingimuse täitmisest, mõõdetakse kohustise õiglast väärtust hindamismudeli abil, mis arvestab muu hulgas aktsia hetkehinda, tingimuse täitumise tõenäosust, järelejäänud aega ja aktsia hinna volatiilsust.

(3.1) Kajastamine eeldusel, et esialgsed hinnangud töötajate lahkumise ja EBITDA eesmärgi täitumise kohta 3 aasta jooksul ei muutu.

Esimese aasta lõpus on eeldatav boonusprogrammi kogukulu $90 \times 100 \times 40 = 360\,000$ eurot, millest esimesel aastal tuleb kuluna kajastada $1/3$ ehk 120 000 eurot:

D Tööjõukulu	120 000
K Boonusprogrammi kohustis	120 000

Teise aasta lõpus on eeldatav boonusprogrammi kogukulu $90 \times 100 \times 50 = 450\,000$ eurot, millest teise aasta lõpuks tuleb kuluna kajastada $2/3$ ehk 300 000 eurot. Kuna 120 000 eurot kajastati kuluna juba 1. aastal, on 2. aasta kulu 180 000 eurot:

D Tööjõukulu	180 000
K Boonusprogrammi kohustis	180 000

Kolmanda aasta lõpus selgub, et boonusprogrammi tegelik kogukulu on $90 \times 100 \times 45 = 405\,000$ eurot. Kuna 300 000 eurot kajastati kuluna juba 1. ja 2. aastal, on 3. aasta kulu 105 000 eurot:

D Tööjõukulu	105 000
K Boonusprogrammi kohustis	105 000

Kokku kajastatakse 3 aasta jooksul kuluna 405 000 eurot, mis võrdub ühtlasi väljamakstava raha summaga.

(3.2) Kajastamine eeldusel, et 2. aasta lõpus väheneb hinnang ettevõttes püsivate töötajate kohta 75%-le ning tegelikult jääb 3. aasta lõpuks ettevõttesse 80% boonusprogrammis osalevatest töötajatest.

Esimesel aastal kajastatakse kuluna 120 000 eurot vastavalt esialgsele hinnangule.

Teise aasta lõpus on eeldatav boonusprogrammi kogukulu $75 \times 100 \times 50 = 375\,000$ eurot, millest teise aasta lõpuks tuleb kuluna kajastada $2/3$ ehk $250\,000$ eurot. Kuna $120\,000$ eurot kajastati kuluna juba 1. aastal, on 2. aasta kulu $130\,000$ eurot:

D Tööjõukulu	130 000
K Boonusprogrammi kohustis	130 000

Kolmanda aasta lõpus selgub, et boonusprogrammi tegelik kogukulu on $80 \times 100 \times 45 = 360\,000$ eurot. Kuna $250\,000$ eurot kajastati kuluna juba 1. ja 2. aastal, on 3. aasta kulu $110\,000$ eurot:

D Tööjõukulu	110 000
K Boonusprogrammi kohustis	110 000

Kokku kajastatakse 3 aasta jooksul kuluna $360\,000$ eurot, mis võrdub ühtlasi väljamakstava raha summaga.

(3.3) Kajastamine eeldusel, et 2. aasta lõpus muutub hinnang EBITDA eesmärgi saavutamise kohta ning ettevõtte ei pea seda enam tõenäoliseks.

Esimesel aastal kajastatakse kuluna $120\,000$ eurot vastavalt esialgsele hinnangule.

Teisel aastal toimub kulu korrigeerimine vastavalt uuele hinnangule, mille kohaselt EBITDA eesmärki ei suudeta täita, mistõttu keegi boonust ei saa. Esimesel aastal kajastatud kulu pööratakse teisel aastal tagasi (kajastatakse kulu vähendusena):

D Boonusprogrammi kohustis	120 000
K Tööjõukulu	120 000

Kulu edasine kajastamine lõpetatakse kuni võimaliku hinnangu muutumiseni taas positiivseks. Juhul, kui 3. aasta lõpuks EBITDA eesmärk siiski täidetakse, kajastatakse kogu boonusprogrammi kulu uuesti 3. aastal.

VÕRDLUS SME IFRS-GA

18. RTJ-s 17 kirjeldatud põhimõtted aktsiapõhiste tasude kajastamiseks on kooskõlas SME IFRS peatükis 26 sätestatud põhimõtetega.

LISA – OMAKAPITALIGA JA RAHAS ARVELDATAVA AKTSIAPÕHISE TASU VÕRDLUS

Omakapitaliga arveldatav	Rahas arveldatav
<i>Deebet</i> = ostetud teenuse kulu või vara soetusmaksumus	<i>Deebet</i> = ostetud teenuse kulu või vara soetusmaksumus
<i>Kreedit</i> = omakapitali suurenemine	<i>Kreedit</i> = kohustis (selle arveldamisel raha vähenemine)
Tasu ühiku (näiteks optsiooni) õiglane väärtus määratakse lepingukuupäeval (töötajate puhul) või teenuse ja kauba saamise kuupäeval (muude teenuste ja kaupade puhul). Seda hiljem ümber ei hinnata .	Tasu ühiku (näiteks boonuse) õiglane väärtus hinnatakse ümber igal bilansipäeval .
Hilisem <i>aktsiahinna muutus</i> ei mõjuta tasu ühiku õiglast väärtust ega kajastavat kulu.	Hilisem <i>aktsiahinna muutus</i> mõjutab tasu ühiku õiglast väärtust ja kajastavat kulu.
<i>Teenistusperioodi tingimust</i> ja <i>mitteturupõhiseid tulemuslikkuse tingimusi</i> võetakse arvesse tasumisele kuuluvate ühikute arvu määramisel (näiteks realiseeritavate optsioonide arvu määramisel) igal bilansipäeval.	<i>Teenistusperioodi tingimust</i> ja <i>mitteturupõhiseid tulemuslikkuse tingimusi</i> võetakse arvesse tasumisele kuuluvate ühikute arvu määramisel (näiteks boonust saavate töötajate arvu määramisel) igal bilansipäeval.
<i>Turupõhiseid tulemuslikkuse tingimusi</i> võetakse arvesse ainult ühiku esmasel õiglase väärtuse määramisel ning see ei mõjuta edasist kulu kajastamist.	<i>Turupõhiseid tulemuslikkuse tingimusi</i> võetakse arvesse ühiku õiglase väärtuse määramisel igal bilansipäeval ning see mõjutab edasist kulu kajastamist.
Kasumiaruandes kajastatud <i>kumulatiivne kulu</i> ei pruugi võrdu da töötaja saadud hüvega.	Kasumiaruandes kajastatud <i>kumulatiivne kulu</i> võrdub töötajale makstud rahasummaga.